

DNR: 25SBN19

Lokala ordningsföreskrifter för torghandel i Gävle kommun

1. Antagande av lokala ordningsföreskrifter

En kommun får meddela lokala ordningsföreskrifter enligt 3 kap. 8 § ordningslagen (1993:1617), (OL). När kommunen har upplåtit mark som allmän plats för försäljningsändamål i detaljplan får kommunen även anta föreskrifter som krävs av ordnings- och säkerhetsskäl för torghandel (torghandelsföreskrifter). Föreskrifterna antas av kommunfullmäktige med stöd av 1 § förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen (1993:1617). En kommuns beslut att anta, ändra eller upphäva lokala ordningsföreskrifter ska omedelbart anmälas till länsstyrelsen. Om de kommunala föreskrifterna strider mot ordningslagen ska länsstyrelsen enligt 3 kap. 13 § OL besluta om att upphäva föreskrifterna.

Samhällsbyggnadsnämnden kan besluta att väcka ett ärende i fullmäktige rörande torghandelsföreskrifter, enligt 5 kap. 22 § kommunallagen (2017:725). De nu gällande torghandelsföreskrifterna i Gävle kommun antogs av fullmäktige 2020-06-15 § 15.

Vid beredningen av nya torghandelsföreskrifter har bedömning gjorts att det finns behov av att vissa föreskrifter bör ändras, läggas till eller tas bort. Nedan följer en genomgång av dessa förslag. Samtliga torghandelsföreskrifter har setts över redaktionellt för att skapa enhetlighet. Redaktionella ändringar kommenteras inte närmare här.

2. Utformning av torghandelsföreskrifter

Av 3 kap. 8 och 12 §§ OL framgår att torghandelsföreskrifter ska syfta till att upprätthålla den allmänna ordningen. Föreskrifterna får inte vara för långtgående och innebära onödigt tvång på allmänheten eller annars göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet. Vidare måste torghandelsföreskrifterna vara tillräckligt tydligt utformade,

vilket innebär att de ska vara möjliga att tillämpa och allmänheten ska kunna ^{Sid 2(7)} förstå innebörden av föreskriften. Torghandelsföreskrifter får inte reglera frågor som redan regleras i eller kan regleras i OL eller annan författning.

3. Föreskrifter som föreslås ändras

Upplåtelsestid för fasta och tillfälliga platser

Upplåtelsestiden föreslås ändras för de fasta torgplatserna från minst 6 månader till högst 1 år till minst 3 månader till högst 1 år. För tillfälliga torgplatser föreslås upplåtelsestiden ändras från högst 1 dag till minst 1 dag och högst 1 månad. Om det är möjligt att boka torgplatser längre än 1 dag men kortare än 6 månader skapas bättre tillgänglighet av platser och ökar samtidigt förutsebarheten i tillgängliga platser. Det förekommer önskemål från torghandlare om att kunna boka en torgplats några dagar, veckor eller ca 3 månader. Enligt nuvarande föreskrift behöver en sådan ansökan antingen hanteras som flera ansökningar med flera beslut alternativt som en bokning av fast plats, som torghandlaren sedan säger upp i förtid. Bedömningen är därför att ändringen innebär bättre tillgänglighet av torgplatser samt att handläggningen förenklas vilket är positivt både för torghandlare och för ansvarig handläggare.

Tilldelning av platser

Enligt nu gällande ordning fördelas torgplatser i turordning utifrån när ansökningarna inkommit. Förslaget är att införa möjlighet till tilldelning genom lottning, om kommunen finner det lämpligare. Förslaget syftar till att skapa en rättvis tilldelning i de fall flera, godkända, ansökningar inkommer väldigt nära i tid. Bedömningen är att ändringen är till fördel för torghandlare om ansökningar inkommer väldigt nära i tid eller om det är svårt att säkerställa vem som ansökt först, till exempel för att ansökningar gjorts på olika sätt såsom skriftligen, digitalt eller muntligt.

Tider för försäljning

Förslaget innebär att tiderna ändras från:

<u>Nu gällande tider:</u>	<u>Förslag på ändrade tider:</u>
Vardagar KI 07.00 – 19.00	Vardagar KI 08.00 – 19.00
Lördagar, helgdagar KI 07.00 – 16.00	Lördagar, söndagar och helgdagar KI 08.00 – 18.00

Ändringen innebär att försäljningstiderna för torghandeln bättre samordnas med närliggande gallerier och butikers öppettider. Bedömningen är att ändringen är till fördel för torghandeln genom att främja att försäljningen sker företrädesvis under tider då många personer är i rörelse på och runt salutorgen.

Tider för lastning och lossning

<u>Nu gällande tider:</u>	<u>Föreslag på ändrade tider:</u>
Tidigast innan försäljningstidens start: 30 min	Tidigast innan försäljningstidens start: 60 min
Senast efter försäljningstidens slut: 60 min	Senast efter försäljningstidens slut: 60 min

Syftet med förändringen är att skapa enhetlighet och därmed öka förutsättningarna för att föreskriften efterlevs.

Framförande och uppställning av fordon

Enligt nuvarande reglering fattas beslut om dispens från både gällande torgföreskrifter och lokala trafikföreskrifter (LTF) för framförande och uppställning av fordon. Den föreslagna föreskriften förtydligar att trafikförhållanden regleras i LTF:r vilket är i enlighet med principen om att torghandelsföreskrifter inte får reglera frågor som regleras i eller kan regleras i annan författning, enligt 3 kap. 12 § OL. Om motorfordon eller släpvagn ska framföras eller parkeras på salutorget ska dispens prövas mot gällande LTF. Syftet med ändringen är att förenkla kommunens handläggning vilket bedöms positivt både för torghandlare samt kommunens handläggare.

Renhållning

Tiden för när torgplatsen ska vara avstädad föreslås vara samma som föreskriften om när varor och redskap ska vara borta, 60 min efter försäljningstidens slut. Enligt

nuvarande reglering har torghandlare 90 min på sig att städa efter sig. Ändringen innebär^{Sid 4(7)} förvisso att torghandlare får kortare tid att städa och ställa i ordning efter försäljningstidens slut. Fördelen är att förändringen innebär att tiderna som torghandlare har att förhålla sig till blir konsekventa. Bedömningen är att samma tidskrav på lastning och lossning samt renhållning efter försäljningstidens slut är logisk och därmed lättare att efterleva. Fördelarna med konsekventa tidskrav bedöms överväga eventuella nackdelar med att tiden för renhållning förkortas.

Kommunens rätt till marken utökas

Enligt nuvarande reglering äger kommunen tillträde till torgplatser för utförande av erforderliga underhålls- och ombyggnadsarbeten. Förslaget innebär att även kommunala bolag och andra som kommunen upplåtit nyttjanderätt till ska ha rätt till tillgång till marken. Ändringen motiveras av att kommunen behöver kunna säkerställa att kommunens avtalsparter vid behov ska kunna utföra nödvändiga kontroller och arbeten.

4. Föreskrifter som föreslås införas

Kreditprövning

Förslaget är att införa möjlighet till att kreditprövning kan ske vid ansökan om torgplats. Syftet med införandet är att säkerställa att torghandlare har tillräcklig betalningsförmåga. Kontrollen utgör ett underlag i bedömningen av torghandlares skötsamhet för att säkerställa att ordningen på salutorgen ska upprätthålls.

Krav på elsäkerhet

Beträffande elsäkerhet tillämpas bland annat elsäkerhetslagen, elsäkerhetsförordningen och särskilda föreskrifter utfärdade av Elsäkerhetsverket. Torghandlares ansvar för att elanslutning och kablar hanteras på ett säkert sätt bedöms emellertid utgöra en angelägen fråga om allmän ordning och säkerhet för alla som rör sig på salutorgen. Föreslagen föreskrift förtydligar de krav som ställs vid användning av kommunens elanslutningspunkter. Införandet innebär även att kommunen kan varna eller återkalla tillståndet från en torghandlare som inte följer nödvändiga krav på elsäkerhet och hantering av kommunens elanslutningspunkt.

5. Föreskrifter som föreslås utgå

Inget krav på utformningen av torgstånd eller exponering av varor

Regleringen avseende torgståndens utformning och genomsiktighet föreslås tas bort. Även regleringen om att varor maximalt får placeras 1,5 m högt upp tas bort. Bedömningen är att regler om torgstånds utformning är inte en fråga om ordning eller säkerhet.¹ I vissa fall kan utformning av ett torgstånd utgöra en fråga om bygglov och ska i så fall handläggas enligt reglerna för den typen av ärenden.

Annonsering av ledig torgplats på kommunens hemsida

Den föreslagna förändringen innebär inte att lediga torgplatser inte längre ska anslås på kommunens hemsida. Förändringen syftar till att kommunikeringen av lediga torgplatser inte ska vara bundet till viss teknisk lösning samt möjliggöra utveckling av bokningssystem och handläggningsrutiner. Vilken teknisk lösning som används för bedöms inte handla om den allmänna ordningen på salutorgen.

Föreskrift om krav på våg utgår

Enligt nu gällande torghandelsföreskrifter framgår att torghandlare ska tillse att våg uppfyller de krav som ställs enligt Swedacs föreskrifter och allmänna råd samt att kommunen har rätt att besikta våg. Föreskriften reglerar sådant som framgår av annan författning utan att göra något tillägg om varför eller hur det är en fråga om ordning på salutorgen. Bedömningen är därför att föreskriften bör utgå.

Inte längre krav på bevis om F-skatt

Kravet bedöms inte längre vara aktuellt eftersom inte alla torghandlare bedriver enskild näringsverksamhet eller behöver ha F-skattebevis.

6. Remisser

Torghandlares synpunkter

Trafikingenjör, som enligt samhällsbyggnadsnämndens delegationsordning är beslutsfattare enligt torghandelsföreskrifterna, har löpande fört dialog med torghandlare om torghandelns förutsättningar och föreskrifter. I dessa samtal har det inte framkommit några synpunkter på de föreslagna torghandelsföreskrifterna.

---

¹ Sveriges kommuner och regioner, Cirkulär 23:04 Lokala ordningsföreskrifter, s 45.

Polismyndigheten

Polismyndigheten har fått ta del av ett utkast på föreslagna torghandelsföreskrifter och fått möjlighet att lämna yttrande. Av yttrandet framgår att Polismyndigheten inte har någon erinran mot de föreslagna torghandelsföreskrifterna, förutsatt att uttryckningsverksamhet alltid beaktas avseende framkomlighet.

Gävle City

Även Gävle City har fått ta del av ett utkast på föreslagna torghandelsföreskrifter och fått möjlighet att lämna yttrande. I yttrandet från Gävle City framkommer en del synpunkter som inte regleras i torghandelsföreskrifterna, bland annat ljussättning på salutorgen, hantering av siktlinjer och passager samt kommunens tillhandahållande av faciliteter såsom WC för torghandlare att nyttja. Dessa synpunkter kommenteras inte närmare här. Av yttrandet framgår att Gävle City anser att kravet om att torghandlare ska nyttja sin torgplats regelbundet bör förtydligas, gärna med antal dagar i veckan, för att öka närvaron på torget. De önskar även att föreskriften om ansökan kompletteras med information om kommunens handläggningstid och möjlighet att prioritera ansökningar som gäller nyttjande nära i tid framför nyttjanden som ska börja gälla senare. Gävle City framför även att föreskrift om torgståndens utformning, om att torgstånd utan tydliga baksidor är gynnsamt för platsen eftersom torghandel med inslag av klotter och trasiga vagnar signalerar otrygghet.

Vid genomgången av föreskrifterna har kravet på regelbunden användning inte bedömts motiverad att ändra med mer specifika krav. Vilken regelbunden användning som kommunen önskar och som torghandlare kan leva upp till är svår att fastställa. Syftet med att ändra tiderna för fasta och tillfälliga platser är att möjliggöra mer flexibel bokning av torgplatser vilket förhoppningsvis leder till att bokningarna av torgplatser blir mer rättvisande.

Hur lång handläggningstid en sökande kan förvänta sig beror på det enskilda fallet. Ansökningar kan behöva kompletteras om de inte innehåller all nödvändig information och underlag från början. Vid torghandlarens ansökan gör kommunen bland annat en prövning av lämpligheten, huruvida dispens från gällande trafikföreskrifter behövs samt möjligheten att tillgodose den önskade platsen. En föreskrift som preciserar kommunens handläggningstid riskerar att innebära att kommunen inte kan göra en fullödig prövning inom den givna tiden, med risk om avslag på ansökningar som utfall för att hålla

handläggningstid före möjlighet att begära kompletteringar på ansökningar. Huruvida^{Sid 7(7)} kommunens handläggningstid utgör en fråga för ordningen på salutorget bedöms inte heller som självklart. Förslaget bedöms därför inte möjligt att tillmötesgå.

Regler om torgstånds utformning innebär risk att tillstånd till torgplats inte kan ges om utformningskravet inte uppfylls. För att möjliggöra flexibilitet och innovation kring torgståndens utformning bör krav på visst utseende inte ställas. Som nämndes tidigare bedöms inte föreskrifter om torgstånds utformning vara en fråga om ordning och säkerhet på salutorg. Förslaget är att föreskriften om torgståndens utformning ska utgå eftersom det finns en överhängande risk att den inte godkänns av länsstyrelsen.

Med vänlig hälsning

Kristina Witkowski

Jurist

Markförvaltning, Tekniska